

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARĖ AGNĖ ZUOKIENĖ

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (85) 239 6700 El. p. Agne.Zuokiene@Irs.lt

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos
Direktoriui dr. Jonui Miliui
Siesikų g. 19, LT-07170 Vilnius
El. paštas: vvt@vet.lt, jmilius@vet.lt

2011–11–28 Nr. 447

DĖL KONKREČIŲ MAISTO PRODUKTŲ MAISTO PRIEDŲ IR ŽENKLINIMO

Į mane kreipėsi keletas pareiškėjų, abejodami dėl tinkamo kai kurių konkrečių maisto produktų ženklavimo. Kreipiuosi prašydama pateikti Jūsų, kaip specialistų, vertinimus bei paaiškinimus dėl žemiau nurodytų maisto produktų ženklavimo atitikties gaminio kokybei:

1) Dėl desertinių varškės sūrelių pakuotės, kurioje yra 4 vnt. glaistytų varškės sūrelių „Pasaka“ („Pieno žvaigždės“). Ar produktas gali būti pakuojamas taip, kad ant išorinės pakuotės nesimato produktų sudėties aprašymo (ant vidinės pakuotės sudėtis pažymėta, tačiau per išorinę pakuotę žymėjimo nesimato)? Ar vartotojas, norėdamas susipažinti su gaminio sudėtimi, turi pareigą išpakuoti išorinę pakuotę, jei tai įmanoma padaryti nepažeidžiant išorinės pakuotės ir vėl supakuoti, jei jo netenkino produkto sudėtis (plastikinė pakuotė atsiklijuoja ir užsiklijuoja)?

Iš produkto apipavidalinimo galima spręsti, jog gaminys, skirtas vaikams (spalvotuose paveikslėliuose pavaizduoti vaikai). Visgi, viename iš rinkinio sūrelių (sūrelis su saldainiais) yra maisto priedas E420 – sorbitolio sirupas, kuris nėra rekomenduojamas mažiems vaikams. Ar gali vaikams skirtuose gaminiuose būti šio maisto priedo? Ar dėl tokio prekės apipavidalinimo nėra klaidinami vartotojai?

2) Dėl silkės „Rinktinė silkė skandinaviška“ (PĮ „Desė“). Ant gaminio pakuotės yra rašoma, kad ji pagaminta iš aukščiausios rūšies, rinktinės riebios silkės. Taip pat pavaizduoti apskritimo formos simboliai (tarsi medaliai), ant kurių parašyta „žuvies ekspertai“, „kokybės garantas“ Kadangi Lietuvoje patvirtintas tik mėsos aukščiausios rūšies standartas, ar teisėtai minėto produkto gamintojas naudoja išskirtinumą žyminčius užrašus ir simbolius: „rinktinė“, „kokybės garantas“, kt. Kadangi produkto sudėtyje yra natrio benzonato, kuris įvairiuose šaltiniuose nurodytas kaip vengtinas maisto priedas, ar vartotojai nėra klaidinimai dėl prekės išskirtinumo ir kokybės.

3) Dėl aukščiausios rūšies virtų dešrelių vaikams „Bebe“ su kalciumu („Klaipėdos mėsinė“).

Kadangi kalcio produkte yra labai mažai (norint pasiekti rekomenduojamą dienos normą suaugusiam žmogui tektų suvalgyti 60 dešrelių, o vaikams - 30 dešrelių per dieną), ar produkto žymėjimas

atitinka turinį, neklaidina ir nepažeidžia vartotojų lūkesčių įsigyti daug kalcio turintį produktą (palyginimui „Žemaitijos pieno“ Pik Nik plėšomų sūrio lazdelių ženklimas, kuris skelbia apie kalcio kiekį: 100 g. sūrio yra 82,5 proc. rekomenduojamos kalcio paros normos)?

4) Dėl lydyto sūrio „La Vache qui rit“ trikampėliais (Pagaminta Slovakijoje, pardavėjas – UAB „Eugesta“). Ant produkto pakuotės nurodyta, kad sūris praturtintas kalciumu, tačiau jo sudėtyje yra maisto priedas E339 (mononatrio fosfatas), kuris suriša kalcį. Ar informacija apie produktą atitinka produkto turinį ir gaunamą naudą bei neklaidina vartotojo?

5) Dėl kramtomosios gumos „Orbit“. Kadangi ant gaminio pakuotės nebuvo ženklinimo lietuvių kalba, prašau nurodyti, ar kramtomajai gumai ar kitoms mažų prekių pakuotėms egzistuoja išimtis dėl privalomo prekių sudėties ir kitos informacijos ženklinimo lietuvių kalba.

6) Dėl „Maggi 5 minutes“ (naminė žirnių sriuba su skrebučiais pakelyje, atstovas – UAB „Nestle Baltics“). Nors ant pakuotės yra užrašas, kad sudėtis „be konservantų“, tačiau yra skonio stipriklų mononatrio glutamato ir dinatrio 5' ribonukleotidų - kaip žymima, porcijoje yra net trečdalis maksimalios natrio dienos normos. Sriuboje esantys įvairiuose šaltiniuose išskiriami, kaip vengtini maisto priedai E621, E625 (gali būti depresijos, migrenos, alergijos ir kitų nusiskundimų bei ligų viena priežasčių.) verčia abejoti, ar tokį gaminį galima vadinti „namine“ sriuba. Prašau pateikti nuomonę, ar paminėtas žymėjimas neklaidina vartotojų. Taip pat prašau suteikti informacijos, ar nustatyti reikalavimai, siekiant gaminius ženklini užrašu „naminis“.

7) Dėl vytintos „Salchichon salami“ dešros (pjaustyta fasuota po 80 g. „Iki gourmet“). Ant gaminio pakuotės nurodyta, kad yra „exclusive food“ (angl.k. *išskirtinis/privilegiuotas/pirmaklasis maistas*), nors produkte, be kitų maisto priedų, yra du fosfatai E450i ir E452i, kurie gali sukelti virškinimo sutrikimų. Taip pat minima, kad produktas apdorotas E235 (antibiotiku), tačiau neparašytas jo kiekis, kurį viršijus galimi sveikatos sutrikimai. Ar nėra klaidinamas vartotojas dėl gaminio išskirtinumo? Ar leistini tokie abejonių dėl atitikimo tikrovei keliantys maisto produktų žymėjimai? Ar yra nustatyti reikalavimai prekes žymėti užrašais „aukšta kokybė“, „išskirtinis“, „exclusive“ ir pan.?

8) Dėl jogurto indelyje „Smile“ (DANONE). Nors įprastai manoma, kad jogurtas lengvai virškinamas ir sveikas produktas, tačiau daugelyje šių gaminių yra krakmolo. Prašau nurodyti, ar remiantis moksliniais tyrimais krakmolas neturi virškinimo sistemos stabdymo poveikio? Prašau nurodyti, kokios yra priežastis, dėl kurių krakmolo kiekis produkte nėra/negali būti žymimas, siekiant vartotojui sudaryti galimybes rinktis mažesnę kiekį krakmolo turintį jogurtą.

9) Dėl pjaustytos šaltai rūkytos dešros Pasagėlė, pažymėtos „Meat expert“ „Premium quality“ žymenimis (AGROVET). Gaminio pakuotės užrašai vartotojui komunikuoja apie aukštą mėsos kokybę: „mėsos ekspertas“, „aukščiausia kokybė“ (angl. Premium quality). Lietuvoje galioja nacionalinis „aukščiausios rūšies“ mėsos standartas, numatantis aukščiausius reikalavimus ir sąlygas. Kadangi iš tikrųjų, kaip numatyta produkto ženklinimo lapelyje, gaminyje nėra pirmos rūšies, minėtų pakuotės užrašai gali klaidinti vartotojus. Kokių kontrolės priemonių numatoma imtis dėl gamintojo naudojamo ženklinimo? Ar nėra tikslinga teisės aktais, rekomendacijomis su pavyzdžiais ir

išaiškinimais atkreipti gamintojų dėmesį į „atidesnį“ ženklimą bei atsakomybę už vartotojų lūkesčių pažeidimą klaidinant netinkamu ženklinimu?

10) Dėl Šokolado rutuliukų (pagaminta Jungtinėje Karalystėje, pardavėjas „MSF Lithuania“)
Ant pakuotės nurodyta, kad pagaminta iš aukščiausios rūšies britiško pieninio šokolado. Prašau nurodyti, ar nesant nacionalinio aukščiausios rūšies šokolado standarto ir nenurodant, ką konkrečiai *reiškia* aukščiausia Britiško šokolado klasė nebuvo pažeisti ženklinimo reikalavimai bei klaidinamas vartotojas? Kokie yra reikalavimai ženklinant žyma „aukščiausia kasė/rūšis“ ar pan., jei reikalavimus tos rūšies aukščiausios kokybės produktams nustato ne nacionalinė teisė, pvz.: Britanijoje galiojanti šokolado kokybės skirstymo standartų sistema.

LR Seimo narė

Agnė Zuokienė

